

Nom _____ **CORRECCIÓ** _____

L'examen es va dividir en dos grups perquè coincidia amb la recu de mates. La prova escrita només es diferenciava en les preguntes de teoria. Al final d'aquest document he col·locat les del segon grup.

L'examen està format per dos apartats:

(A) SET PREGUNTES DE TEORIA → valor 2'5/10 de la nota

(B) CINC PLANTEJAMENTS PRÀCTICS AMB TRETZE PREGUNTES EN TOTAL → Valor 7'5/10

APARTAT (A) PREGUNTES DE TEORIA

1.- Què vol dir que el PIB es fa més petit? I com afecta aquest fenomen a l'economia d'un país? Posa'n un exemple de país on hagi succeït aquest fenomen.

Si el PIB es fa més petit és indicador d'una contracció de l'economia. És a dir, el valor de la producció de tots els bens i serveis d'un país és més petit que el valor de l'exercici anterior. Aquest és, en general, un molt mal indicador, perquè en produir-se menys bens i serveis es destrueix llocs de treball i es genera atur. I també es pot entrar en una espiral deflacionista, que consisteix en que la ciutadania tendeix a consumir menys i a estalviar, i provoca que els empresaris hagin de baixar preus, produir menys i acomiadar a treballadors.

2.- Diferències entre microeconomia i macroeconomia. Posa un exemple de cada doctrina d'aquest coneixement econòmic.

Mentre que la *micro* com a disciplina del coneixement estudia els agents econòmics que intervenen a l'economia, la *macro* estudia l'economia com un tot, en el seu conjunt.

A la *micro* ens trobem l'estudi dels mercats d'un determinat bé o servei, i com s'estableix el preu en virtut de la llei de l'oferta i la demanda.

A la *macro* s'estudien fenòmens com el valor de la producció d'un país (PIB), l'evolució generalitzada dels preus en tots els mercats (IPC), les taxes d'ocupació, etc...

3.- És possible que en una economia no creixi l'PIB i alhora hi hagi inflació? Explica el motiu?

És possible que a una economia no hagi creixement del PIB i alhora hi hagi inflació. S'ha produït en algun moment històric com a partir de la crisi del petroli de 1973. Quan es produeix aquest fenomen és degut a que incrementen els preus via increments de costos. En encarir-se el petroli es van encarir totes les altres matèries primeres, i els productors de bens i serveis es van veure obligats a encarir els seus productes. Veure Guerra del Yom Kipur i Guerra dels Sis dies, i la reacció de l'OPEP.

4.- Què vol dir Deflactar i quina influència té sobre el càlcul del PIB?

Per deflactar el PIB s'entén extreure del càlcul del mateix la influència de la pujada de preus que s'esdevé en una economia saludable. Ens permet realitzar un càlcul del PIB més exacte i comparable amb altres exercicis econòmics en tant que per trobar-lo fem servir un any de referència.

5.- Quin problema es genera si la inflació creix més de pressa que els salaris (W)?

Si la inflació o pujada generalitzada de preus és més gran que el creixent dels salaris ens trobem amb una pèrdua del nivell adquisitiu dels treballadors. És a dir, a igual salari podran adquirir menys bens i serveis.

6.- Quin efecte provocaria sobre el preu del diner un préstec amb un risc de l'operació alt, de gran liquiditat i curta?

Doncs aquesta operativa té tots els ingredients per tal que si es demana el préstec al banc, el banc vengui els diners molt cars. O dit amb altres paraules el banc llogarà els diners a un tipus d'interès elevat.

Tot i aquest raonament, caldria veure de quina operació comercial estem parlant, però.

7.- Quina és la diferència entre el diner bancari i l'efectiu en mans del públic? Què implica que s'incrementi l'efectiu en mans del públic?

El diner en efectiu és un tros de paper de colors difícil de falsificar, i que pel seu caràcter físic es pot tocar. En canvi, el diner bancari són anotacions en compte, dades dins un ordinador, que poden reproduir-se mitjançant el fenomen de creació del diner com si del miracle dels pans i el peixos de Jesucrist es tractés.

Si s'incrementa els diners en efectiu en mans del públic, a les hores hi ha menys creació del diner, a les hores els bancs haurien de donar menys préstecs a les empreses. La qual cosa implicaria que realitzarien menys inversions i es destruirien llocs de treball.

APARTAT (B) PREGUNTES PRÀCTIQUES

EXERCICI 1.- Valor afegit i IVA. A continuació tens una taula on apareix els valors afegits que suporta la llet fins que és consumida.

1. Cal anotar els imports que manquen. [Tipus de gravamen de l'IVA: 21%]

Venda de tetrabriks de llet				COMPRES			VENDES			B = I - D	IVAreper-IVAsup
	Base Imposable ó Valor de la compra	IVA Suportat	Import Total de la factura	Base Imposable ó Valor de la Venda	IVA Repercutit	Import total de la factura	BENEFICI EMPRESARIAL	IVA a ingressar a Hisenda			
RAMADER	0,00	0,00	0,00	475,00	99,75	574,75	475,00	99,75			
ENVASADORA	475,00	99,75	574,75	950,00	199,50	1.149,50	475,00	99,75			
DISTRIBUÏDORA	950,00	199,50	1.149,50	1.900,00	399,00	2.299,00	950,00	199,50			
CONSUMIDOR	1.900,00	399,00	2.299,00				Σ 1.900,00	Σ 399,00	①	②	

2. Amb quins valors agregats (sumats) de la taula es corresponen els imports que paga el consumidor, pel valor del bé i per la quota d'IVA que el grava? I digues per què coincideixen?

El **consumidor** paga la suma de dos imports: el valor de la venda més l'IVA que grava la mateixa. Pel que fa a la venda, paga els **valors afegits** de totes les empreses, que equivaldria als beneficis de totes les empreses que afegeixen valor a un producte (①). És lògic, perquè cap empresa vol vendre sense aplicar un marge comercial al producte. Del contrari vendrien per sota de cost, i perdrien diners. I com que hi ha un **impost sobre el valor afegit** (IVA), també paga el **valor afegit** de totes les empreses que han afegit valor al producte, això és així per la mateixa definició de l'impost (②).

3. Si aquesta fos l'única cadena de valor que hagués en una economia, calcula el PIB_{cf} mitjançant el mètode de càlcul del valor afegit. Calcula el PIB_{pm}. I digues per què no coincideixen.

$$PIB_{pm} = Consum = 2.299'00$$

$$PIB_{cf} = VA_{ramader} + VA_{envasadora} + VA_{distribuidora}$$

$$PIB_{cf} = 475'00 + 475'00 + 950'00 = 1.900'00 \text{ €}$$

No coincideixen els valors per la intervenció de l'Estat en l'economia:

$$PIB_{pm} = PIB_{cf} + \text{Impostos indirectes (IVA)} - \text{Subvencions}$$

$$2.299'00 \equiv 1.900'00 + 399'00 + 0$$

4. Quin és el marge sobre benefici que pot gaudir cada agent econòmic? Trobes algun marge "estraný"? Explica per què.

	Marge sobre benefici	
Ramader	$\frac{\text{Valor Vendes}}{\text{Valor Compres}} = \left[\frac{950'00}{0} \right] = [\infty]$	<p>Pel ramader, tot el que guanya és benefici perquè no té costos. Evidentment, a la realitat això no succeeix. Percentualment el seu marge seria infinit. És el marge "estraný" que <u>preguntava</u>.</p>
Envasadora:	$\frac{\text{Valor Vendes}}{\text{Valor Compres}} = \frac{950'00}{475'00} = 200\% \Rightarrow 100\% + \mathbf{100\%}$	<p>L'envasadora juga amb un marge del 100% sobre el benefici. És a dir, ven el producte pel doble del que li va costar.</p>
Distribuidora:	$\frac{1900'50}{950} = 200\% \Rightarrow 100\% + \mathbf{100\%}$	<p>La distribuïdora també.</p>
Consumidor:	No té marge perquè no és un negoci	

EXERCICI 2.- Càlcul PIB. Donada la següent taula en milions d'euros:

Salaris	500	Subvencions oficials	80
Despesa Estat i Generalitat	100	Exportacions	100
Lloguers	100	Importacions	30
Beneficis empresarials	260	Interessos	200
Impostos indirectes	120	Inversió empresarial	300
Consum famílies	600	Despesa Ajuntaments	30

5.- Calcula el valor del PIB_{pm} y del PIB_{cf} . [Anota fórmules]

$$PIB_{pm} = C + I + G + (X - M)$$

$$PIB_{pm} = 600 + 300 + (100 + 300) + (100 - 30) = 1.100'00 M. €$$

$$PIB_{cf} = \text{Salaris} + \text{Lloguers} + \text{Interessos} + \text{Beneficis Empresarials}$$

$$PIB_{cf} = 500 + 100 + 200 + 260 = 1.060'00 M €$$

6.- Demuestra com és possible arribar des d'una de les magnituds a l'altra. [Anota fórmules]

$$PIB_{pm} = PIB_{cf} + \text{Impostos Indirectes} - \text{Subvencions}$$

$$PIB_{pm} = 1.060 + 120 - 80 = 1.100'00 M. €$$

EXERCICI 3.- PIB nominal i real. Un país produeix taronges i llimones. Durant els anys 2010, 2011 i 2012 es van vendre respectivament 100.000, 120.000, i 155.000 quilograms de taronges a 1, 1'20 i 1'50 €/quilogram, mentre que les vendes de llimones en aquests tres anys eren de 60.000, 70.000 i 80.500, venudes a 0'80, 0'90 i 1'10 €/quilo. [Anota fórmules]

En els anys ressenyats, calcula:

7.- Valor de la producció en termes nominals per tots tres anys.

	Taronges			Llimones			PIB nominal
	Quantitat	Preu	Total	Q	P	T	
2010	100.000	1	100.000	60.000	0'80	48.000	148.000
2011	120.000	1'20	144.000	70.000	0'90	63.000	207.000
2012	155.000	1'50	232.500	8.500	1'10	88.550	321.050

8.- Creixements econòmics en termes nominals: valor absolut i percentual.

En valor absolut:

$$PIB_{2011} - PIB_{2010} = 207.000 - 148.000 = 59.000 \text{ €}$$

En valor relatiu:

$$PIB_{2011} - PIB_{2010} = \frac{59.000}{148.000} \cdot 100 = 39'86\%$$

En valor absolut:

$$PIB_{2012} - PIB_{2011} = 321.050 - 207.000 = 114.050 \text{ €}$$

En valor relatiu:

$$PIB_{2012} - PIB_{2011} = \frac{114.050}{207.000} \cdot 100 = 55'096\%$$

9.- Creixements econòmics en termes reals: valor absolut i percentual. L'any de referència és el 2010.

Per calcular el creixement real, PIB deflactat, cal trobar els següents valors:

	CÀLCUL DEL PIB EN VALOR ABSOLUT						PIB real
	Taronges			Llimones			
	Quantitat	Preu	Total	Q	P	T	
2010	100.000	1	100.000	60.000	0'80	48.000	148.000
2011	120.000	1	120.000	70.000	0'80	56.000	176.000
2012	155.000	1	155.000	8.500	0'80	64.400	219.000

	CÀLCUL DEL PIB PERCENTUAL (ó VALOR RELATIU)	
	$PIB_{2011} - PIB_{2010}$	$PIB_{2012} - PIB_{2011}$
NOMINAL	$\frac{207.000}{148.000} \cdot 100 = 100\% + 39'86\%$	$\frac{321.050}{207.000} \cdot 100 = 100\% + 55'096\%$
REAL	$\frac{176.000}{148.000} \cdot 100 = 100\% + 18'91\%$	$\frac{219.400}{176.000} \cdot 100 = 100\% + 24'65\%$

10.- Compara i explica els resultats del creixement econòmic nominal amb el real entre els anys.

	Nominal		Real		Anàlisi horitzontal	
$PIB_{2011} - PIB_{2010}$	39'86%	—	18'91%	=	$\Delta 19'95\%$	La distorsió del PIB és més gran del 2 ^{on} al 3 ^{er} any, que del 1 ^{er} al 2 ^{on} any.
$PIB_{2012} - PIB_{2011}$	55'096%	—	24'65%	=	$\Delta 30'446\%$	
Anàlisi vertical El creixement real és tres vegades més petit que el nominal.	$\Delta 15'23\%$		$\Delta 5'74\%$			

EXERCICI 4.- Diner bancari. Suposem la següent creació de diner fiduciari:

11.- L'Anna ha fet un dipòsit a termini d'un any al banc A amb bitllets d'euro de curs legal. Calcula fins al banc D quins seran els dipòsits, les reserves i els préstecs, dels bancs A, B, C i D. Tot sabent que **el coeficient de caixa és del 2%**. [Si no saps calcular els dipòsits i les reserves amb les dades aportades, i només en aquest cas, a les hores, taxa el préstec per 1.813'00 i fes els càlculs per uns dipòsits de 2.000'00 €, renunciant a la meitat de la nota d'aquest exercici].
[Anota fórmules]

Banc	n	Dipòsits	Reserves	Préstecs
A	n=1	1850 ①	37	1.813'00 €
B	n=2	1813	36'26	1.776'74
C	n=3	1776'74	35'5348	1.741'2052
D	N=4	1.741'2052	34'824104	1.706'381096

① Es calcula de la següent forma:

Dipòsits	Reserves	Préstecs
X	$x \cdot 2\% = x \cdot \frac{2}{100} = x \cdot 0'02$	1.813'00 €

Resolem l'equació:

$$x - x \cdot 0'02 = 1.813'00$$

$$0'98 \cdot x = 1.813'00$$

$$x = \frac{1.813'00}{0'98} = 1.850'00$$

12.- Calcula la totalitat dels préstecs que tots els bancs poden arribar a donar en virtut del primer dipòsit —no només els quatre bancs de la taula d'abans sinó de tots si el procés continués *in aeternum*. Interpreta l'import que t'ha donat en euros i la seva repercussió a l'economia.

$$\text{Dipòsits} = a_1 \cdot \left(\frac{1}{cc} - 1\right) = 1.850'00 \cdot \left(\frac{1}{0'02} - 1\right) = 90.650'00 \text{ €}$$

13.- Suposant que els prestataris retenen un 5% per a les seves despeses, calcula la totalitat de diner bancari que es crea. Interpreta l'import i la seva repercussió a l'economia.

$$\Delta \text{ Diner Bancari} = a_1 \cdot \frac{1}{cc + cl} \xrightarrow{\text{substituïm valors}} 1850 \cdot \frac{1}{0'02 + 0'05} = \frac{1850}{0'07} = 26.428'57 \text{ €}$$

Per interpretar bé la repercussió a l'economia caldria calcular què passaria si els ciutadans estalviessin totes les seves rendes, i les dipositessin en dipòsits a termini:

$$\Delta \text{ Diner Bancari} = 1850'00 \cdot \frac{1}{0'02} = \frac{1850}{0'02} = 92.500'00 \text{ €}$$

Per la qual cosa, deixaria de generar-se els següents diners:

$$92.500 - 26.428'57 = \mathbf{66.071'43 \text{ €}}$$

EXERCICI 5.- Si l' increment de diner bancari d'una economia ha estat de 400 milions d'euros per un dipòsit a termini d'un any per import total de 40 milions d'euros que ha efectuat la Seguretat Social per garantir les pensions, i el sistema bancari ha hagut de practicar un coeficient de caixa de 4%, quin és el coeficient de liquiditat que ha practicat la ciutadania per tal de tenir diners en metàl·lic? [Anota fórmules]

Cal plantejar una equació i resoldre-la:

$$\Delta \text{ diner bancari} = a_1 \cdot \frac{1}{cc + cl} \xrightarrow{\text{substituïm}} 400 = \frac{40}{0'04 + cl} \Rightarrow cl = \frac{40}{400} - 0'04 \Rightarrow cl = 0'06$$

APARTAT (A) PREGUNTES DE TEORIA

1.- Què és el PIB i què mesura? Quins són els tres mètodes de càlcul del PIB que hem estudiat a classe? Esquematitza les limitacions del PIB com a índex macroeconòmic.

El PIB és l'índex macroeconòmic que mesura en unitats monetàries el valor de la producció de bens i serveis d'un país durant –normalment- un any. Els tres mètodes de càlcul del PIB són: valor a preu de mercat, càlcul via valors afegits i càlcul via cost de factors.

2.- Quines són les conseqüències de la inflació? Enumera els grups beneficiats i perjudicats de que existeixi?

Que en un país hagi inflació no necessàriament ha de ser un mal indicador, ans el contrari, si aquesta pujada de preus és modera. Però sí que planteja desafiaments i problemes que caldrà resoldre:

- Els Beneficiats:
 - Els deutors ó prestataris. Que pagaran el mateix per una cosa que en el futur costarà més diners. Si els deutes són internacionals, que cal tractar el tema a banda.
 - Els exportadors, s'afavoreixen les exportacions perquè la divisa es devalua (sense que hagi canvis en el *tipus de canvi*) respecte a una altra divisa d'un país on no hagi inflació.
- Els perjudicats:
 - Els treballadors, si no se'ls actualitza el sou.
 - Els importadors, perquè les importacions esdevenen més cares.
 - Els prestadors o creditors, que els tornaran en el futur els diners que han prestat havent-hi perdut valor. Si els crèdits són internacionals, cal tractar el tema a banda.
 -

3.- Diferència entre el **diner fiduciari** amb el sistema monetari basat en el **patró or**.

Al diner fiduciari (que és del que disposem actualment) no hi ha cap recolzament del seu valor que no recaigui directament sobre la confiança que diposita la gent en ell. En canvi en el patró or (que es va abandonar sobre 1973), es podia bescanviar el diner per or, i els bancs centrals –si més no en teoria- no podien emetre més diners que la seva equivalència en or.

4.- Què és el tipus de canvi d'una divisa? Explica com varia el tipus de canvi d'una divisa en funció de l'oferta i la demanda.

El tipus de canvi d'una divisa és el valor d'aquesta comparada amb una altra. La cotització de la divisa està en funció de la llei de l'oferta i la demanda. Quant al mercat hi ha molta oferta d'una determinada divisa, tendirà a baixar el preu. Si hi ha molta demanda tendirà a pujar preu. Igual com si es tractés de la llei d'oferta i demanda d'un bé o servei, que ja vàrem estudiar en temes anteriors.

5.- Què és un aranzel? Qui són els beneficiaris de les mesures aranzelàries que pren el govern? L'aranzel és un impost que grava els bens que s'importen. Els aranzels els imposa l'Estat per aquells productes que vol protegir de la competència dels mercats internacionals.

6.- Deia el poeta Antonio Machado (1875-1939): “*Todo necio confunde valor y precio*”. Utilitza els teus coneixements en economia per interpretar aquesta frase.

Pensa alguna resposta

7.- Què s'entén per globalització, què per internacionalització i què per deslocalització a l'àmbit del comerç internacional?

La Globalització és un fenomen de l'economia moderna. Que consisteix en que cada cop més i més es tendeix a crear-se un mercat mundial de bens i serveis, gràcies als acords internacionals entre països als que s'ha arribat, retirant o reduint a la mínima expressió els aranzels, i traves burocràtiques en el comerç internacional. Així com també, s'afavoreix la lliure circulació de persones i especialment de capitals.

La Internacionalització és un concepte que fa referència a l'empresa, i que consisteix en que cada cop més, les empreses necessiten expandir-se internacionalment per captar clients, i poder realitzar els negocis adients per continuar les seves activitats comercials i fer-se, en alguns casos, més i més grans.

La deslocalització és un fenomen del comerç internacional, en que les empreses occidentals s'enduen la producció d'un bé a països amb economies emergents on els costos de fabricació estan a més bon preu que al propi país d'origen del capital. Ja sigui perquè la mà d'obra és a més bon preu, per legislacions més permissives en temes mediambientals o Estats que graven amb menys impostos. La distribució i consum d'aquests bens s'acostumen a fer-se al país d'origen, que importa els bens produïts amb el seu propi capital.